

ne ipsius interioris hominis artibus id est
affectibus fideitate laborantibus. oneri
magis sit utilitati. Ex omnibus ergo que
saluabis populis fuerant necessaria mi-
hil penitus defuit saluatori. **N**on est
enim de quo premit psalmus. Egredietur vir-
ga de radice yesse: et flos de radice
eius ascendet: et quiescet super eum spiritus
domini spiritus sapientie et intellectus: spiritus
consilij et fortitudinis: spiritus scientie et pi-
etatis: et replebit eum spiritus timoris
domini. **I**llud sane diligenter attende: quod
flos hunc de radice non de virga di-
xerit ascenditur. Quia etenim si noua
christi caro in virgine creata esset ex
nihilum quod estimauerunt nonnulli: non
de radice flos: sed forte de virga di-
ci poterat ascendisse. **N**unc autem quia pro-
dit ex radice: sine dubio ab origine
omnino probate habuisse materiam. **N**am
quod super eum spiritus requirit: nihil in eo
contradictoris fuisse declarat. **I**n nobis
enim quia non omnino superior est spiritus non re-
quiescit: carne nimirum aduersus spiritum
et spiritum aduersus carnem occupiscente:
a quo conflictu nos liberet in quo nihil fidei
fuit nouus homo et verus homo: qui veram car-
nis nostre suscepit originem: sed fermentum
vetus occupiscentie non suscepit.

Sermo beati bernardi abbatis de annu-
ciatione dominica: cum in sabbato anni leta-
re occurrisset.

Quia diues es in misericordia: quod
magnificus in iusticia: in gra-
tia quod munificus domine deus noster. **N**on
est qui filius sit tibi: munerator copiosus
fime: remunerator equissime: piissime
liberator. **G**ratias respicias humiles: ius-
te iudicas innocentes: misericorditer sal-
uas et peccatores. **H**ec sunt dilectissimi:
qui nobis in mensa diuitis huius premissa-
mias setarum testimonijs scriptura

rum. **H**odie quidem si diligenter aduertis-
mus solito copiosius apponunt. **N**im-
mirum hanc nobis copiam prestat quod pariter
ouenerunt sacrum videlicet tempus quod bra-
gefime: et sanctissima dies annunciationis
dominice. **H**odie enim in auribus nostris
deprehenfam in adulterio mulierem in
dulgentia redemptoris absoluit: ho-
die innoxium susanne sanguinem libera-
uit: hodie quod beatam virginem singula-
ri munere grauitate benedictionis im-
pleuit. **M**agnum diuinitus: ubi pariter
nobis misericordia iusticia et gratia appo-
nunt. **N**umquid non misericordia esca hominum:
salutaris omnino efficax ab mēte
lax. **N**umquid non etiam iusticia panis
cordis. **E**t quidem optime confirmas
illud. utpote cibo solidus ad nutri-
mentum. **P**emque beati qui esuriunt illud
quoniam ipsi saturabuntur. **N**umquid non ci-
bus anime gratia dei fuit. **D**ulcissimus sa-
ne et omnem habes in se suauitatem et
delectamentum saporis. **I**mo vero hoc
sibi omnia pariter vendicans. non modo dele-
ctat: sed reficit et medetur. **A**ccedam
ad mensam hanc fratres mei: et ex singu-
lis dapibus vel modicum aliquid de gustu
stemus. **I**n lege moyses mandauit
homini lapidare auium de peccatore pec-
catores: de adultera pharisei. **S**ed
ad duriciam lapidei cordis vestri ille lo-
cutus est. **I**hs autem inclinauit se. **D**omine meli-
na celos tuos et descende. **I**nclinans se
ad misericordiam flexus: neque enim iudaici
cordis erat: digito scribebat: non in
lapide sed in terra. **N**eq; id tamen semel
sed hic quod duplex scriptura: sic apud
moysen tabule due. **E**t forte verita-
tem et gratiam scribens et iterum scribens et
re impressisse videtur: sicut quod iohannes
apostolus ait. lex per moysen data est:
gratia et veritas per iesum christum fa-
cta est. **C**onsidera tamen an videri
possit de tabula veritatis legisse.

non refellēt phariseos: q̄ sine p̄ccō
est v̄m. p̄mus in eā lapidē mittat
Verbū quidez abbreviatū s̄vūū t̄
efficax: t̄ ancipiti gladio penetras
bilis. Quā grauit̄ enī ab verbū
hoc saxea corda trāsfossa: q̄ v̄lēm
ter s̄vno lapide strite sunt lapidee
frōtes: rubor ipse cōfessionis t̄clāte:
s̄m̄ p̄bauit abscessus. Meruit quis
dem abultera lapidari: s̄ is punire
gestiat. q̄ dign⁹ nō ē etiā ipse puni-
ri. Nō p̄sumat a peccatrice exigere
vltionē: q̄ eādez excipe non mereē.
Alioquin ip̄e sibi vicinior a se incipi
at: in se prius s̄tētīā ferat: exerce
atq; v̄ndictā. **Nec veritas.** Ceterū
abhuc minus est. Et si accusatores
refellit **hec veritas:** s̄ reā necdū ab-
soluit: scribat iterū. scribat gr̄az: le-
gar t̄ audiamus. Nemo te cōdemnas
uit mulier: Nemo dñe. Nec ego te
cōdemnabo: vade t̄ amplius noli pec-
care. **O** v̄x miscdie: o auditus leti-
cie salutaris. Audītā fac mihi mane
miscdie tuā: q̄a in te speraui dñe.
Sola nimirū spes apud te miseratō
nis obtinet locū: nec oleum miscdie
misi in vase fiducie ponis. S̄ est inf̄-
delis fiducia: solius v̄tiq; maledictō
nis capax: cū videlicet in spe pecca-
uimus. Quāq; nec fiducia illa dis-
ceda sit: s̄ insensibilitas q̄dā t̄ diffi-
mulatō p̄nicōsa. **Que** enī fiducia ei:
qui piculū nō attendit? Aut qd̄ ibi
timoris remediū: vbi nec timor sen-
tis nec materia ip̄a timoris? **Fidu-**
cia solaciū est: nec eget solacio q̄ les-
ta ē cū malefecerit: et in p̄ssimis re-
bus magis exultat. **Rogem⁹** ita:
q̄ fr̄es respōderi nobis quātas ha-
beamus iniquitates t̄ p̄ccā: scelera
n̄ra et delicta nobis desiderem⁹ oñ-
bi. **Scrutemur** vias n̄rās t̄ studia no-
stra: piculaq; v̄niūsa vigili int̄tōe

pensem⁹. **D**icat q̄sq; in p̄uore suo
vabā ad portas inferi: vt iā nō nisi
in sola dei miscdia respiremus. **Nec**
vera hoīs fiducia a se deficientis et
imitētis dño suo. **Nec** in quā vera
fiducia cui miscdia non denegat p̄-
phetā attestātē: qm̄ beneplacitū ē
dño sup̄ t̄ m̄tes eū: t̄ in eis q̄ sperāt
sup̄ miscdia ei⁹. **Nec** pua v̄tiq; sup̄-
petit nobis. **In** nobis q̄dem timoris
in ipso aut causa fiducie. **Suavis** et
mitis ē t̄ copiose miscdie: p̄stabilis
sup̄ malicia: multus ad ignoscēdū.
Credamus sane vel inimicis: qui in
eo nil aliud v̄n occasionē struēde ca-
lūnie caperēt inuenerūt. **Cōpatieē**
aiūt peccatrici: nec sibi oblatā v̄llas
tenus occidi patieē. **Tenebit** itaq;
manifestus abuersarius legis: cum
absoluerit lege dñataz. **In** v̄m o
pharisei caput. v̄re malignitatis
admuētio retorquet. **Diffidit** cau-
se. q̄ iudiciūz subterfugitis. **Nā** illa
quidem sine iniuria legis absoluit:
que sine accusatore relinquit. **S̄** cō-
fideremus q̄ nā h̄j abeāt pharisei.
Videris ne duos senes. nā a seniori-
bus exire ceperunt: quō in pomerio
ioachim abscondūt. **Susānā** querūt
v̄xorē ei⁹: seq̄mur eos: nā in iūq; cogi-
tatōe pleni sūt oītra eā. **Consentire**
nobis aiūt senes: aiūt pharisei aiūt
lupi: q̄ ab alterius paulo añ licz er-
rātis ouicula fuerāt deuoratōe fru-
strati. **Cōsentire** nobis: t̄ miscē no-
biscū. **Inueterati** diez maloz: mō
accusabatis adulteriū. mō adulteri
um suaderis. **S̄** h̄s tota iusticia v̄ra:
et que palam arguitis: eadem agi-
tis in occulto. **Hinc** fuit q̄ existis
vnus post vnum: cum ille omniū cō-
sciūs occultoz vestra tāvalide per-
cussisset cōscientias dicens. **Qui** sine
p̄ccō ē v̄m: p̄m⁹ i eā lapidē mittat

Merito p̄inde ab discipulos veritas
ait. **N**isi abudauerit iusticiā v̄ra p̄l̄
q̄ scribarū & phariseorū: nō int̄abi
tis in regnū celoz. **A**lioquin dice
mus aiūt oīra te testimoniū. **S**emē
chanaan & nō iuda: nec hoc quīdem
moyses in lege mād̄ auit. **A**n q̄ de
creuit adulteraz lapidare mād̄ auit
accusare publicā. **A**n q̄ iussit adul
terā lapidibz opprimī: etiā iussit cō
tra infontē testimoniū ferri. **I**mo
vero sicut adulterā: sic etiā falsū te
stē nō impunituz esse p̄cepit. **S**ed q̄
gloriamini in lege: p̄ legis p̄uarica
tōez deū inhonoratis. **I**ngemuit sus
anna ait. **A**ngustie mihi sūt v̄ndi
q̄. **V**ndiq̄ enī mors. **H**inc q̄dē cor
porea: inde spūalis. **S**i hoc inq̄t ege
ro mors mihi est: si autē non egero
non effugiam manus v̄ras. **V**ras o
pharisei manus nec aduleera effu
git nec publica: v̄stras accusatōes
nec sanct̄ nec peccator euabit. **D**is
simulatis p̄cā v̄ra: vbi inueneritis
aliena. **A**lioquin si q̄s forte suū non
h̄z: v̄rū ei impigitis crimen. **Q**uid
tamē susanna facit inē mortē & mor
tē: aīe sc̄z & corporis v̄ndiq̄ angustia
tas. **M**elius est mihi inq̄t absq̄ ope
incidere in manus hoīm: q̄ derelinq̄
re legē dēi mei. **N**imirū sciebat ista
q̄ horrendū sit incidere in man⁹ dēi
viuētis. **N**ā hoies cū occiderint cor
p⁹ aīe nō h̄nt vlē q̄d faciāt: ille autē
timēd⁹ ē: q̄ p̄tatē h̄z & corp⁹ & aīaz
mittē in iehennā. **Q**uid familia io
achim tardat: **T**rruat p̄ posticum:
nā in pomerio clamor auditur. **C**la
mor vt lupoz grauiū: & balātis ouī
cule inter eos. **S**z nō patit̄ ab eis in
noxia deuorari: q̄ ab ipsis eoz fau
cibz tā dignanē eripuit: etiāz eripi
nō merentē. **M**erito p̄inde cū duce
rēt ad mortē erat cor dūs fiduciāz

h̄is in dño: quē vsq̄ ateo timuisset
vt timorē oīem postposuisset hūa
nū: et ip̄ius legē simul vite p̄posu
isset & fame. **N**ō enim dictus fuerat
fmo huiuscemodi aliquādo de susā
na. **S**ed & parētes eius iusti erant: &
vir ei⁹ honorator oīm iudeoz. **M**e
rito igit̄ a iusto iudice iustā de ini
stis obtinuit v̄l cōnē: q̄ tā vehemē
iusticiā esuriuit: vt ap̄t eā oīem nes
ret mortē corporis opprobriū gene
ris: luctū inēsolabile amicorū. **E**c
nos fr̄es si a x̄po audiui⁹ nec ego
te oīem nabo: si peccare iā nolumus
otra ip̄sū: si in x̄po volum⁹ p̄euiue:
necesse est sustineam⁹ p̄secutōez: ne
malū p̄ malo: aut maledictū p̄ ma
ledicto reddamus. **A**lioquin q̄ pa
ciētīā nō seruauerit p̄det iusticiā: h̄
est vitā p̄det: h̄ est p̄det aīaz suā.
Mihi v̄ndictā: et ego retribuā di
cit dñs. **I**tā p̄r̄sus est. **T**pe retribu
et: si ei v̄ndictā serues: si non tollas
ab eo iudiciū: si nō reddas retribuē
tibo tibi mala. **F**aciet iudiciū h̄ iniu
riā paciētī: in equitate iudicabit: h̄
p̄ māfuetis terre. **T**ā vobis in fal
lor molestuz est: q̄ delicie tardant.
Non miremini: delicie sūt. **N**ō onera
būt quālibet satiatos: nec a ruētā
tibo q̄dem poterūt fastidiri. **M**issus
est gabriel angelus a deo in ciuita
tē galilee cui nomē nazareth. **A**ra
ris q̄ nazareth pua ciuitas & tū re
gis nūcio illustret̄: & tanto: **S**ed mas
gnus latet in hac pua ciuitate the
saurus: latet inq̄: h̄ hoies latet non
deū. **A**n nō thesaur⁹ dēi maris: v̄
bicūq̄ illa est: et cor ei⁹. **O**culi ei⁹ sūt
p̄ eā: vbiq̄ respicit hūilitatē ancille
sue. **N**ouit celū v̄nigenitus dēi p̄ris.
Si nouit celum: nouit et nazareth.
Quid mi sciat p̄riaz? **Q**uid mi nouer
it hereditatē suā? **C**elū ex patre:

nazareth ex matre vendicat sibi: sic
ipse se et filium dauid et dominum esse testa-
tur. **C**elū celi domino: terra autē dedit fi-
liis hominum. **C**ebat ergo ei utrumque necesse
est in possessionem: qui non modo dominus: sed
et filius hominis est. **A**ubi etiā quod ter-
ra sibi tanquam filius hominis vendicat:
sed et communicat tanquam sponsus. **F**lores
apparuerunt in terra nostra. **N**eque
hinc discrepat quod nazareth inter-
pretatur flos. **A**mat florigerā patriam
flos de radice velle: et libenter inter
lilia pascitur flos capiti et liliū ouallius
conferat enī flores. pulchritudo sua
ui olētia et spes fructus: gratia triplex
Terque flores reputat deus et bene ei
oplalet in te: si tibi nec honeste con-
suetudo decor nec bone opinionis fla-
grantia: nec intentio desit future re-
tributōis. **F**ructus enī spiritus est vi-
ta eterna. **N**e timeas maria: inueni-
sti enī gratiā apud dominum. **Q**uātam
gratiā? **G**ratia plenā: gratia singulari-
tē. **S**ingularē an generalē? **V**erā-
que sine dubio. quod plenā quia et eo sin-
gularē quod generalē: ipsa enī gene-
ralem singulariter accepisti. **E**o inquam
singularē quod generalē: nā sola per omni-
bus gratiam inuenisti. **S**ingularē: quod
sola hanc inuenieris plenitudinē. **G**e-
neralē: quod de ipsa plenitudine acci-
piant vniuersi. **B**enedicta tu in mu-
lieribus: et benedictus fructus ventris
tui. **S**ingulariter quidem fructus
ventris tui est: sed ad omnium quodque me-
tes te mediante puenit. **S**ic nimirū
sic olim ros totus in vellere. totus in
area: sed in nulla parte aree totus sic in
velli fuit. **I**n te sola rex ille diues
et potius eximicus et humiliatus:
immensus abbreviatus et ab angelis
minoratus est: verus denique deus et
dei filius incarnatus. **S**ed quod fructus? **N**e-
que ut omnes eius paupertate locuple-

temur: eius humilitate subleuemur:
eius minoratōe magnificemur: eius
incarnatōe abstergetes deo. incipia-
mus vnus esse spiritus cum eo. **S**ed quid
dicimus fructus? **C**ui nā potissimum vasi
gratia infundetur? **S**ed ut super memini-
mus capax quidem est miscerie fidu-
cia. paciētia vero iusticie: quāle nā po-
terimus perdoneū gratie receptaculū ex-
hibere. **B**alsamū ē purissimū et solidis-
simū vas requirit. **E**t quod tā purū. quod-
ue tā solidū: quod humilitas cordis. **M**e-
rito proinde humilibus dat gratiam: meri-
to respexit deus humilitatē ancille
sue. **Q**uo nā merito queris? **E**o uti-
que: quod animū humilē meritū non occu-
paret humanū: quod minus libere influe-
ret diuine gratie plenitudo. **S**ed ad
hanc nobis humilitatē quibusdā erit gra-
tias ascendendū. **P**rimo enī cor hominis
quē adhuc peccare delectat. nec mi-
serā consuetudinē proposito meliore mu-
tauit: ne sit gratie capax propriis vi-
ciis prepediat. **S**ecundo quod ubi corrigere
mores et peccata nequicias de cetero non
iterare apponit: ipsa tamen peccata preterita
licet iam amputata quodāmodo videan-
tur: bū in eo manēt gratia non admit-
tūt. **M**anēt autē donec confessione las-
uent: donec succedentibus dignis fru-
ctibus penitentie de medio fiant. **S**ed ve-
tibi si forte vicis et peccatis principio
or successerit i gratitudo? **Q**uid enī
tā euidentē gratie aduersari? **T**epesci-
mus processu temporis a feruore quersatō-
nis nostre: paulatim refrigescit caritas
abundat iniquitas: vti fumum car-
ne qui spiritum ceperamus. **I**nde enī est.
ut minus ea sciamus quā a deo donata
sūt nobis: in deuoti pariter et ingrati.
Timore domini relinquimus religiosā
omittimus solitudinē: vbi soli. curiosi.
in faciem etiam et delectatores et in mura-
tores: vacantes nugis: fugitantes

latores discipline quies sine nota ibi
 licet: quod si vero confestim fit etiam sine no-
 xa. **Q**uid ergo tantis repulsa obstacul.
 gratia nobis deesse miramur. **I**ta vero si
 quis iuxta apostolum verbum christi. verbis
 gratie in eo habitet gratus est: si quis
 deuotus. si quis sollicitus si quis spiritu fer-
 uens: caueat sibi ne suis fidat meri-
 tis. ne suis operibus imitatur: alioquin
 nec huiusmodi quodam animu intrat
 gratia. **N**imirum plenus est: nec in eo iam
 inuenit gratia locum sibi. **C**onsideretis
 phariseu illu oratore. **N**on erat raptus
 non iniustus: non adulter. **A**n sine fru-
 ctibus penitentie erat: **I**eiunabat bis
 in sabbato: decimas dabat omnium quod
 possidebat. **S**ed ingratus foris suspi-
 camus. **A**udite quod dicat. **D**eus gratias
 ago tibi. **S**ed non erat vacuus: non erat
 exinanitus: non erat humilis sed elatus.
Non enim quod sibi deesset scire studuit:
 sed exag-gerauit meritum suum: nec erat
 solida plenitudo sed tumor. **V**acuum pro-
 inde rediit: quia plenitudinem simulauit.
Nam publicanus ille qui exinanire se
 ipsi: quod vacuum vas exhibere curauit:
 gratias retulit amplius. **N**os ergo fratres
 si gratias cupimus inuenire: sic de cete-
 ro abstinemus a vicijis: ut de preteritis
 quibus peccatis digne peniteamus. **N**ihilominus
 quibus solliciti sumus. et deuotus
 nos deo et vere humiles exhibere:
 homini neque animas gratanter respicit
 pro illo respectu de quo sapiens ait.
Nam gratia et misericordia dei est in sanctos
 eius: et respectus in electos illius. **E**t
 forte apostolus quater reuocat animas. quam
 respicit dicens: reuertere reuertere funa-
 mitis. reuertere reuertere ut intueamur
 te: quod videlicet nec in peccandi consuetu-
 dine nec in consuetudine peccatorum: sed nec in
 tepore et corpore ingratitudinis: aut
 in elationis cecitate persistat. **A** quod nos
 quod digno periculo reuocare et eripe

bigamus. qui factus est nobis a deo sa-
 pietia et iusticia et sanctificatus et red-
 ptus ihesus christus dominus noster: qui cum patre
 et spiritu sancto viuit et regnat deus per
 infinita secula seculorum amen.

Dominica in ramis palmarum primo post pascha

Non sine causa spiritum spiritus pa-
 tris et dei sui hominis ecclesia. pro
 cessione hodie noua quodam et mira con-
 iunctione addidit passioni. **N**am processio
 plausu hominum: passio plausu. **N**am si gra-
 tias et in pietatibus debitor sumus:
 videamus quid utriusque offerat hoc con-
 iunctio. **E**t prius quodam quid secularis
 bus indicet: quoniam non prius quodam spiri-
 tuale: sed quodam aiale. **V**ideat secularis aia:
 videat et intelligat: quoniam extrema gau-
 dii luctus occupat. **P**rope est enim qui
 cepit facere et docere non solum verbis pro-
 cans sed exemplis: quod ante praedixerat per
 apostolum. quoniam omnis caro fenit et cinis
 eius tanquam flos feni: etiam apparatus in
 carne manifeste studuit probare in
 seipso. **V**nde et processio glorie voluit
 sublimari: qui paulo post sibi noue-
 rat immere die ignominiosissime
 passionis. **Q**uod si sperare iam debet
 in incerto glorie temporalis: cum videat in
 ipso quodam qui peccatum non fecit creatore tem-
 porum et obitorem vniuersitatis post et
 altatorem tantam. tantam nihilominus
 liatorem seque. **I**n eadem enim ciuitate a
 plebe eadem et eodem tempore. nunc quidem pro-
 cessionis gloria et diuinis est laudibus ho-
 noratus: postmodum vero interrogatus
 otumeliosis et tormeto: et cum sceleratis
 deputatus. **D**ic est transitorie finis
 leticie: hic fructus glorie temporalis. **P**ro-
 pterea prudens orat apostolus et can-
 tet domino gloriam eius non operum: id est
 processionem habeat: quam passio non se-
 quitur. **V**obis autem carissimi tanquam spiritus